

Kansallisen pelastuskoirakokeen (PEKO-T) järjestämishoje

21.12.2021 / Suomen Palveluskoiraliitto

Tämä dokumentti on lajikohtainen lisäosa Palvelus- Ja pelastuskoirakokeiden järjestämishojeeseen. **Kokeen järjestelyssä huomioitava aina järjestämishojeen ja sääntöjen määrittämät asiat.**

Kansallinen pelastuskoirakoe

Koe tulee järjestää koesäännön ja -ohjeiden antamien määräysten ja velvoitteiden mukaisesti. Koe on suunniteltu suoritettavaksi maasto-olosuhteissa alueella, jossa on mahdollisimman vähän muita kulkijoita ja häiriötekijöitä. **Koealueiden maastojen tulisi olla sellaisia, että tuomari näkee koirien työskentelyä mahdollisimman paljon.**

Kokeen anominen

Pelastuskoirakokeita voivat anoa ainoastaan Suomen Palveluskoiraliiton jäsenyhdistykset.

Ohjeet kokeen anomiseen sekä anominen tapahtuu Virkku.net -palvelun kautta.

Jos kokeessa on rajoitettu osallistujamäärä, on ilmoittautumiset otettava vastaan puhelimitse. Pelkästään sähköpostitse tai tekstiviestillä tehtyjä ilmoittautumisia ei hyväksytä.

Koetasot

Kokeessa ei ole varsinaisia koeluokkia, vaan jälki- ja henkilöhakuosuuksissa on kummassakin kaksi eri tasoa, A-taso, joka on helpompi ja B-taso, joka on vaativampi. Koe voidaan anoa järjestettäväksi kolmella eri tavalla, joko A/B- tai B/A- tai A/B- ja B/A-kokeena.

Esim.

- Koe voidaan järjestää ainoastaan tasolle A/B
- Koe voidaan järjestää ainoastaan tasolle B/A
- Koe voidaan järjestää samassa kokeessa tasoille A/B ja B/A

Koetta anoessa tämä tulee huomioida maastojen saatavuudessa ja aikataulutuksessa.

Koepöytäkirjat

Kokeen jälkeen tulokset kirjataan Virkku.net -palveluun.

Tuomari tarkastaa ja varmentaa tulokset koepöytäkirjaan. Lisäksi täytetään kokeen toimihenkilöluettelo, johon merkitään kaikki kokeessa arvostelleet tuomarit, koetoimitsija ja mahdollinen sihteeri. Tämä lomake on Palveluskoiraliitolla käytössä, ja siitä tarkistetaan, että ko. tuomareilla on arvostelemansa koelajin arvosteluoikeus.

Koemaksu ja häntäraha

Kansallisesta pelastuskoirakokeesta ei makseta koemaksua eikä suorittavista koirista ”häntärahaa”.

Kokeissa tarvittavat lomakkeet

Kokeissa tarvittavat arvostelulomakkeet ovat tulostettavissa Virkku.net -palvelusta esitetyinä koirakoiden tiedoilla. Lisäksi koepaikalla tulee olla seuraavat lomakkeet (nämä löydät Virkusta kohdasta Järjestäjälle):

- Ilmoitus erimielisyydestä
- Vahinkoilmoitus purematapauksessa
- Ilmoitus koiran vihaisesta käyttäytymisestä

Lisenssi

Pelastuskoirakokeeseen (PEKO-T, IPO-R, PERA) osallistuvalla ei vaadita SPKL-lisenssiä.

Osallistumisoikeus

Pelastuskoirakokeisiin ovat oikeutettuja osallistumaan kaikki koirat, jotka on rokotettu ja tunnistusmerkitty Kennelliiton määräysten mukaisesti ja jotka ovat suorittaneet käyttäytymiskokeen (BH) hyväksytysti. Koirilla, joilla ei ole Kennelliiton hyväksymää rekisteritodistusta, tulee olla Kennelliiton omistajatodistus. Omistajatodistuksessa - samoin kuin rekisterikirjassa - tulee olla vahvistus koiran tunnistusmerkinnästä.

Koira ei voi osallistua kokeeseen ilman rekisteri- tai omistajatodistusta tai hyväksyttävästi varmennettua koekirjaa. Koiralla, joka on jo aiemmin osallistunut pelastus- tai palveluskoirakokeeseen, tulee aina kokeeseen osallistuttaessa olla mukana koekirja. Mikäli koekirja on kadonnut, saa kadonneen tilalle uuden Palveluskoiraliiton toimistosta, jossa siihen kirjataan koiran aiemmat koekäynnit ja sen saavuttamat tulokset. Koiran rokotukset ja tunnistusmerkinnän kilpailukirjaan vahvistaa rokotuksen ja merkinnän tehnyt eläinlääkäri. Jos koiran käyttäytymiskoetulos (BH) on ainoastaan merkitty rekisteritodistukseen tai omistajatodistukseen, tulee sen olla mukana, kun koira ensimmäisen kerran osallistuu pelastuskoirakokeeseen.

Koiranohjaajan tulee olla Suomen Palveluskoiraliitto ry:n jäsenjärjestön jäsen.

Tärkeät dokumentit:

1. Palvelus- ja pelastuskoirakokeiden säännöt
2. Kansallinen Pelastuskoirakoe -koeohje
3. Palvelus- ja pelastuskoirakokeiden järjestämisohje (yleiset ohjeet)
4. PEKO-kokeen järjestämisohje

Nämä löytyvät Virkusta: www.virkku.net, Järjestäjälle-osiosta

Tuomarit

Koetta saavat arvostella ainoastaan Palveluskoiraliiton tähän koemuotoon kouluttamat ja pätevöimät pelastuskoirakoetuomarit. **Arvosteltavat osat voi jakaa useammalle tuomarille siten, että toinen tuomari arvostelee hallittavuusosuudet ja jälkiosuudet ja toinen henkilöetsintäosuudet.**

Rajoitukset

Kokeiden tulee olla avoimia kaikille koirille ja ohjaajille. Koiran tulee kuitenkin ennen osallistumistaan täyttää Kennelliiton rokotus- ja antidopingmääräykset, ja koiranohjaajan tulee olla Suomen Palveluskoiraliitto ry:n jäsenjärjestön jäsen.

Koe voidaan rajoittaa sen rakenteen ja suoritustavan vuoksi yleisestä rajoitusohjeesta poiketen, kuitenkin minimissään kolmelle koiralle.

Yhdistykset voivat anoa koekauden aikana korkeintaan kaksi koetta, joissa on etusija järjestävän yhdistyksen jäsenillä.

Apuohjaaja

Ohjaajalla saa kokeessa olla apuohjaaja. Ohjaaja voi tuoda mukanaan haluamansa henkilön omaksi apuohjaajakseen tai käyttää järjestäjän kokeeseen mahdollisesti varaamaa apuohjaajaa. Sama henkilö voi toimia useamman koiran apuohjaajana, jos koejärjestelyt sen mahdollistavat. Apuohjaajan käyttö on mahdollista ainoastaan jälki- ja henkilöetsintäosuuksilla.

Järjestäminen

Koe voidaan järjestää niin, että jokainen koirakko suorittaa kaikki osiot (hallittavuus, jälki ja henkilöetsintä) peräkkäin, mutta myös niin, että esimerkiksi kaksi koira suorittaa hallittavuusosuuden peräkkäin, jonka jälkeen ne lähetetään omille jälkiosuuksilleen peräkkäin. Jälkiosuuden päätyttyä ohjaaja siirtyy henkilöetsintäosuuteen etukäteen annettujen ohjeiden mukaisesti, tai hänet vastaanottavan henkilön ohjeita noudattaen. Henkilöetsintäosuus seuraa välittömästi jälkiosuuden jälkeen tai pienen siirtymän jälkeen (n.20min). Siirtymäajaksi katsotaan aika, joka kuluu jäljen teoreettisesta suoritusajan päättymisestä henkilöetsintäalueelle siirtymiseen. Jos koejärjestelyt sallivat ja koirakko haluaa aloittaa aiemmin, ei tätä (20min) aikaa tarvitse käyttää kokonaisuudessaan. Järjestäjän tulee tämä siirtymäaika ottaa huomioon kokeen aikatauluja suunniteltaessa.

Kokeen suorittaminen

Koe suoritetaan järjestyksessä:

1. Hallittavuus
2. Jälkiosuus
3. Henkilöetsintäosuus

Kokeen osasuorituksen uusinta:

Hallittavuusosuuden hyväksytyt suoritus **vaaditaan kerran koekauden** (kalenterivuosi) aikana. Tämän jälkeen koiralle **ei tarvitse** järjestää hallittavuusosuutta kuluva koekauden aikana.

Koiran tulee saada jälkiosuudesta vähintään arvosana tyydyttävä, jotta se pääsee jatkamaan henkilöetsintäosuuteen.

Jos koira suorittaa jälkiosuuden hyväksytyllä arvosanalla, mutta ei saa henkilöetsintäosuudessa hyväksytyä tulosta, voi koira yrittää suorittaa tällä jälkiosuuden tuloksella uuden henkilöetsintäosuuden **samalla koetasolla saman koekauden** (kalenterivuoden) aikana **enintään kolme kertaa**.

Koiran osallistuessa **aiemmin hyväksytyllä jälkiosuuden tuloksella kokeen henkilöetsintäosuuteen sen tulee suorittaa ennen henkilöetsintäosuutta myös jälkiosuus tässä kokeessa, ilman sen arvostelua.**

Kokeen aikataulutus ja suunnittelu

- **Osallistujat voivat tulla koepaikalle porrastetusti.**
 - o Esim. neljän koiran kokeessa kaksi ensin suorittavaa koirakkoa tulee koepaikalle aamulla kokeen alkamisaikaan.
 - o Kaksi viimeksi suorittavaa koirakkoa voi tulla koepaikalle myöhemmin, koetoimitsijan ilmoittaman ajankohdan mukaan (huomioi aikataulutuksessa koirien tarkastus).
- **Kokeen suoritusalueiden tulee olla sellaisia, että kaikki kokeen osa-alueet pystytään suorittamaan ilman suurempia aikaa vieviä siirtymisiä. Koirakolla on kuitenkin oikeus 20 min siirtymä-/huoltotaukoon jälki- ja henkilöetsintäosuuksien välillä.**
- **Hallittavuusosuuden suorituspaikka ja -tapa voi olla koirakohtainen.**
- Jos kokeen arvostelee **yksi tuomari ja järjestelyt sen sallivat, voidaan koirien suoritukset tehdä limittäin, kuitenkin niin, ettei maasto-osuuksien välille tule liian pitkiä odotusaikoja. Koirakot pystytään tällöin ajallisesti lähettämään maastoon niin, että ensimmäisen koiran jälkisuorituksen jälkeen tuomari lähettää toisen koiran jäljelle ja lähtee sen jälkeen ensimmäisen koiran kanssa henkilöetsintäosuuteen.**
- Jos kokeen arvostelee kaksi tuomaria, maasto-osuudet voidaan jakaa niin, että toinen tuomari arvostelee jälkiosuuden, ja toinen tuomari henkilöetsintäosuuden.

Esimerkki aikataulusta:

Esimerkissä yhden tuomarin koe, jossa 4 koiraa. 2 B/A-tasoa ja 2 A/B-tasoa. Koirakot tulevat kahdessa erässä koepaikalle ja koirat lähetetään limittäin osasuorituksiin.

9:30 aamupäivän koirien tarkastus						
8:15 jäljen tallaus			10:30 alue tallaus			
1	10:00	HALLINTA	10:15-10:55	JÄLKI B	11:15-11:20	ETSINTÄSUUNNITELMA
					11:25-11:55	HENKILÖETSINTÄ A
9:00 jäljen tallaus						
2	10:45	HALLINTA	11:00-11:40	JÄLKI B	12:00-12:05	ETSINTÄSUUNNITELMA
					12:10-12:40	HENKILÖETSINTÄ A
12:45 iltapäivän koirien tarkastus						
12:15 jäljen tallaus						
3	13:00	HALLINTA	13:15-13:45	JÄLKI A	14:05-14:10	ETSINTÄSUUNNITELMA
					14:15-14:45	HENKILÖETSINTÄ B
13:05 jäljen tallaus						
4	13:40	HALLINTA	13:55-14:25	JÄLKI A	14:45-14:50	ETSINTÄSUUNNITELMA
					14:55-15:25	HENKILÖETSINTÄ B

Varoalueet

- Jälkien etäisyyden toisistaan tulee olla vähintään 150 m. Tämä ei koske vastakkaisia jälkiä, esim. selvästi maastosta erottavan tien erottaessa ne toisistaan.
- jäljen ja hakualueen etäisyyden tulee olla vähintään 150 m.
- Käytettäessä useampia hakualueita tulee niiden välisen etäisyyden olla vähintään 400 m.

Koetoimitsijan tulee huomioida seuraavat seikat:

Maalihenkilöiden varaaminen koetason mukaisesti (A-taso: yksi henkilö, B-taso: 1–2 henkilöä)

- Jäljentekijät (samaa henkilöä voi käyttää jäljentekijänä useammalle jäljelle, jos se on aikataulullisesti mahdollista)
- Esineet jäljille (A-taso: 4 kpl + loppuesine / jälki, B-taso: 5 kpl + loppuesine / jälki)
- Esineet riittävän ajoissa jäljentekijän haltuun (n. 30 min)
- Merkkaušnauhaa tai vastaavaa
- Muut avustajat tarpeen mukaan
- Luvat käytettävistä maastoalueista
- Käytettävien alueiden kartat
 - o Osallistujille
 - o Tuomari / tuomareille
 - o Jäljentekijöille
- Opasteet koepaikalle / suoritusalueille
- Tuomarin ja talkooväen muonitus
- Ääniärsyke hallittavuusosuuteen (auton äänitorvi tai paineilmalla toimiva äänimerkkilaite, torvi tms.). Ääniärsykelaite tulee hyväksyttävä tuomarilla.

	Taso A	Taso B	
1. Hallittavuus	Aina 3 osaliikettä (1. hallittu liikkuminen, 2. paikallaolo, 3. hallittu irtaantuminen ja kulkeminen annetussa suunnassa, sisältäen myös pysähtymisen ja luoksetulon). Hyväksytyt suoritukset kerran koekauden aikana.		
2. Jälkiosuus			
Pituus	600 m	1200 m	
Kulmat	3–4	5–6, joista yksi terävä	
Ikä	1 h	2 h	
Esineet	4 kpl + loppuesine	5 kpl + loppuesine	
Jäljestämisaika	30 min	40 min	
3. Henkilöetsintäosuus			
Alueen koko	noin 20 000 m ²	noin 30 000 m ²	
Etsintäaika	20 min	30 min	
Etsittävät henkilöt	1 henkilö	1–2 henkilöä	

Lähde: Kansallinen Pelastuskoirakoeohje

Hallittavuusosuus:

Suorituspaikaksi käy avoin kenttäalue, mutta yhtä hyvin myös esimerkiksi metsäautotien risteysalue tai vastaava alue. Edellytyksenä toiminnalle on kuitenkin riittävä alue siten, että koevaatimukset pystytään toteuttamaan. Tuomarin pitää suunnitella alueen käyttö ennen kuin koe aloitetaan. Hallittu irtaantuminen ja kulkeminen edellyttävät suorituspaikaksi sellaisen paikan, jossa koiralla on mahdollisuus edetä niin, että se silti säilyttää ohjaajakontaktin koko suorituksen ajan. Samoin tuomarin pitää nähdä koira koko suorituksen ajan, jotta hän voi sen myös arvostella. Hallittavuuden viimeinen suoritus (irtaantuminen ja kulkeminen annetussa suunnassa) voidaan suorittaa jälkiosuudelle siirryttäessä. **Kokeeseen osallistuvat muut koirat tulee sijoittaa niin, että ne eivät aiheuta häiriötä hallittavuusliikkeitä suorittavalle koiralle.**

Äänihäiriö ei saa olla ampumalla tehty, vaan se tulee suorittaa jollakin muulla tavallisuudesta poikkeavalla äänellä, esim. auton äänimerkki, paineilmalla toimiva äänimerkkilaite, torvi tms.

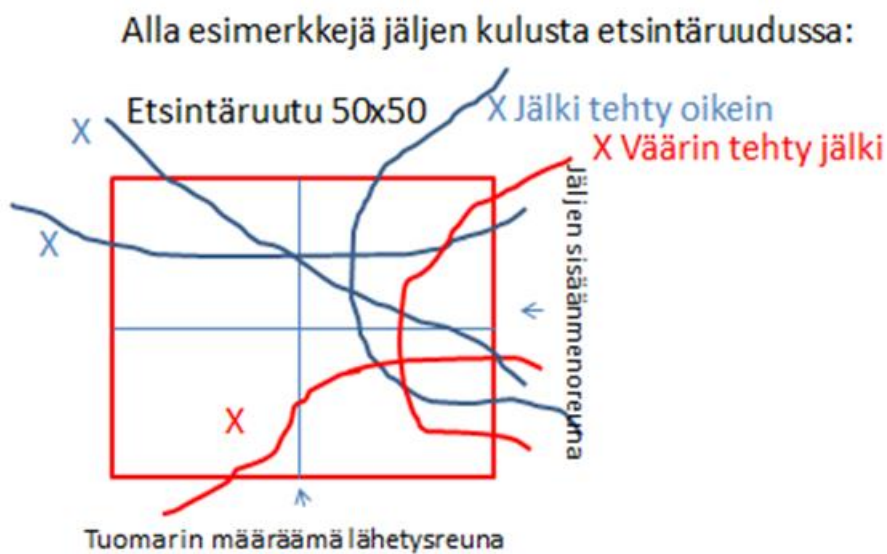
Äänihäiriö suoritetaan koiran etupuolella n. 20–25 m etäisyydellä koirasta. HUOM! Äänihäiriötä ei saa suorittaa laukauksia ampumalla.

- Kolme tööttäystä 5 sekunnin välein

Jälkiosuus:

Jälki ei missään vaiheessa saa kulkea (kulmia lukuun ottamatta) 50 metriä lähempänä jäljen aikaisemmin tehtyä osaa.

Koemuodon jälkiosuus tulee tehdä niin, että jäljen etsintäruutu on selvästi hahmotettavissa tai sen kulmat on selvästi merkitty. Jäljen etsintäruudun tulee olla sellainen, että tuomarin on mahdollista arvostella siinä työskentelevä koirakko. Alueella ei siis saa olla liian peitteinen maasto. Tuomari ja mahdollinen apuohjaaja eivät saa mennä ruutuun häiritsemään koirakon työskentelyä, ja tuomarin tulee olla valppaana siten, että hän pystyy lähtemään koirakon perään heti kun jäljestäminen alkaa. Tässä vaiheessa apuohjaaja voi siirtyä tuomarin merkistä ohjaajan välittömään läheisyyteen.

Jäljen teko ruutuun:

Lähtöalue 50 m x 50 m

Jäljen tulee kulkea lähtöalueella vähintään kahden ajatellun neljänneksen kautta ja sen on tultava ulos eri sivulta kuin sisäänmeno. Jälki ei saa tulla ulos siltä sivulta, jolta koira etsintätyöskentelyyn lähetetään. Jälki on tehtävä alueelle niin, että koira ei heti "törmää" siihen.

Henkilöetsintäosuus:

Henkilöetsintäalueen suunnittelussa huomioitavaa:

- Maasto tulisi valita siten, että tuomarilla on mahdollisuus seurata koiran etsintätyöskentelyä.
- Alueen rajat tulee merkata, jos luontaisia maastonmerkkejä ei voida hyödyntää.
- Ohjaajalla on aikaa tehdä etsintäsuunnitelmaa n. 5 min, tämä tulee huomioida aikataulussa.
- Maalihenkilöiden paikat: esimerkiksi valmiiksi katsottu kuusi piiloa eri puolilla etsittävää aluetta.

Esimerkki:

Kokeen järjestäjällä on kartta, johon on numeroitu 1:stä 6:een ehdotetut paikat. Tuomarin ja maalihenkilöiden kanssa käydään etukäteen katsomassa ns. omat paikat. Kokeen piiloja valittaessa tulee huomioida kokeen vaatimustaso. Tuomari hyväksyy alueen ja maalipaikkojen sijoittelun. Tuomari vahvistaa paikat vasta saatuaan ohjaajalta etsintäsuunnitelman henkilöetsintäalueesta.

Umpipiiloja ja täysin peitetyjä maalihenkilöitä ei saa olla. Maalihenkilöllä saa olla alusta tms., joka otetaan mukaan henkilön löydyttyä.

Alueen suunnittelussa tulee huomioida myös se, että tuomari pystyy fyysisesti suoriutumaan koko päivän kestävästä arvostelutehtävästä.